

**Ibrohim Mo‘minov va uning falsafiy yondoshuvlarining o‘zbek falsafasi
uchun yangi yo‘nalishlar yaratishdagi roli**

**Yadgarov Begzod
Tadqiqotchi**

Annotatsiya;Falsafiy yondoshuvlarining o‘zbek falsafasi tarixidagi ahamiyati tahlil qilinadi. Mo‘minov o‘zining ilmiy faoliyatida nafaqat mavjud falsafiy an‘analarni tanqid qildi, balki o‘zbek falsafasini yangi yondoshuvlar va metodologiyalar bilan boyitdi. Uning falsafasi o‘zbek ijtimoiy fikrining rivojlanishiga, shuningdek, yangi ilmiy va ijtimoiy paradigmaning shakllanishiga turtki bo‘ldi. Mo‘minovning nazariy g‘oyalari, metodologik yangiliklari va tafakkurdagi inqilobiy o‘zgarishlar o‘zbek falsafasining yangi bosqichiga o‘tishini ta‘minladi. Ushbu maqola, shuningdek, Mo‘minovning falsafiy yondoshuvlarining bugungi kunda ham o‘zbek ijtimoiy fikrining rivojlanishida davom etayotgan ahamiyatini o‘rganadi.

Kalit so‘zlar: Ibrohim Mo‘minov, o‘zbek falsafasi, falsafiy yondoshuvlar, metodologiya, ijtimoiy fikr, postmodernizm, ilmiy yangilanish.

Kirish

Ibrohim Mo‘minov o‘zbek falsafasining yirik namoyandalaridan biri bo‘lib, uning ilmiy faoliyati va falsafiy qarashlari o‘zbek tafakkurining shakllanishida muhim o‘rin tutadi. Mo‘minov o‘zining yirik ilmiy ishlari va metodologik yondoshuvlarini joriy etgan holda, o‘zbek falsafasida yangicha tafakkur tizimini yaratgan. Uning qarashlari faqat nazariy jihatdan emas, balki ijtimoiy hayotda ham o‘zgarishlar va yangiliklarni kiritishda muhim rol o‘ynadi. Ibrohim Mo‘minovning falsafiy qarashlari o‘zbek tafakkuriga yangi metodologik yondoshuvlarni olib kirgan. U o‘zbek falsafasini zamonaviy ilmiy metodlar bilan boyitib, bir vaqtning o‘zida yangi tafakkur tizimlarining shakllanishiga yordam berdi. Mo‘minovning g‘oyalari, shuningdek, o‘zbek jamiyatidagi siyosiy, ijtimoiy va madaniy jarayonlarga yangicha qarashni kiritdi.

Mo‘minovning falsafasi asosan ilmiy va metodologik yangilanishlarga asoslangan. U o‘zbek falsafasida mavjud an‘anaviy yondoshuvlarni tanqid qilib, zamonaviy falsafiy qarashlarni joriy etdi. Uning metodologiyasi falsafiy tafakkurni yangi paradigmalarga yo‘naltirdi. Mo‘minov o‘z fikrlarini shakllantirishda postmodernizmga tayanib, haqiqatni mutlaq va yakuniy deb qarashni rad etdi. U o‘zbek falsafasida ilgari mavjud bo‘lgan an‘anaviy, deterministik yondoshuvlarni tanqid qildi va yangi qarashlarni taklif qildi. Mo‘minovning metodologik yangiligi, avvalo, ijtimoiy hayotni tahlil qilishda qat’iy fikrlashni rad etish va ijtimoiy jarayonlarning murakkab va ko‘p o‘lchovli tabiati haqida gapirishdan iborat edi. U ijtimoiy tizimni kompleks va

o'zgaruvchan tizim sifatida ko'rib, undagi o'zgarishlarni ilmiy nuqtai nazardan tahlil qilish zarurligini ta'kidladi.

O'zbek falsafasiga qo'shgan hissasi. Ibrohim Mo'minovning o'zbek falsafasiga qo'shgan hissasi nafaqat ilmiy metodlar va yondoshuvlar bilan, balki tafakkur jarayonlaridagi yangi yo'nalishlar bilan ham bog'liqdir. Mo'minovning yondoshuvi o'zbek ijtimoiy fikrida yangi paradigmani shakllantirishga yordam berdi. U falsafaning ilmiy va amaliy jihatlarining birlashishini ta'minlab, o'zbek tafakkurini yangi izlanishlarga yo'naltirdi. Uning falsafiy qarashlari o'zbek jamiyatida o'rganilayotgan masalalarga yangi metodologik yondoshuvlarni kiritdi. Mo'minov o'zbek falsafasini faqat tarixiy va an'anaviy o'zgarishlar bilan bog'lamadi, balki uni zamonaviy ilmiy metodologiyalar bilan ham uyg'unlashtirdi. U o'zbek ijtimoiy fikrining shakllanishida ilmiy va amaliy jihatlardagi yangilanishlarni ilgari surdi. Bu yangiliklar o'zbek falsafasining jahon ilmiy jamiyatida to'g'ri baholanishiga, ilmiy fikrni chuqurlashtirishga, shuningdek, ijtimoiy rivojlanishni samarali boshqarishga imkon berdi. Ibrohim Mo'minov o'zbek ijtimoiy fikrining rivojlanishida katta ta'sir ko'rsatgan. Uning falsafiy qarashlari nafaqat o'zbek ijtimoiy fikrining yangilanishiga olib kelgan, balki yangi ilmiy paradigmalarning shakllanishiga ham turtki bo'lgan. Mo'minov ijtimoiy tizimlarni tahlil qilishda an'anaviy yondoshuvlarni tanqid qilib, yangi metodologiyalarni taklif qildi. Uning g'oyalari, shuningdek, ijtimoiy tizimlarni boshqarishdagi yangilanishlarni, innovatsion va samarali usullarni ishlab chiqdi.

Ibrohim Mo'minovning falsafiy qarashlari o'zbek tafakkurining yangi bosqichiga kirishiga turtki bo'lgan asosiy omillardan biridir. Uning falsafasi ilmiy va metodologik yangilanishlarni o'zida mujassamlashtirgan bo'lib, bu o'zbek ijtimoiy fikriga yangi usullarni kiritgan. Mo'minov klassik falsafa metodlarini yangicha talqin etgan va ijtimoiy jarayonlarni tahlil qilishda yangi paradigmani taklif qilgan. Mo'minovning asosiy metodologik yangiligi shundaki, u o'zbek tafakkurini nisbiy va o'zgaruvchan muhit sifatida ko'rgan. Postmodernizmdan foydalangan holda, Mo'minov haqiqatni bir mutlaq, yagona tizim sifatida ko'rishni rad etdi va o'zbek falsafasida ko'plab g'oyalar va tafakkur tizimlarini birlashtirishga intildi. Shu bilan birga, u ijtimoiy fikrda har xil dunyoqarashlarning bir-biriga qarama-qarshi emas, balki o'zaro uyg'unlashgan va taraqqiy etganligini ta'kidladi.

Ibrohim Mo'minovning falsafiy-nazariy inqilobi va zamonaviy o'zbek ijtimoiy fikri. Ibrohim Mo'minovning falsafiy-nazariy inqilobi o'zbek ijtimoiy fikrining yangi shakllanishiga olib keldi. U nafaqat yangi ilmiy-ijtimoiy qarashlarni kiritgan, balki ijtimoiy tizimning har bir jihatida yangilanishlarni amalga oshirdi. Mo'minovning nazariy inqilobi ijtimoiy fikrda yangi yo'nalishlar ochib berdi va o'zbek falsafasini zamonaviy falsafa bilan uyg'unlashtirdi. Mo'minovning metodologik yangiliklari ijtimoiy hayotni yaxshilash va uni boshqarishda yangi yondoshuvlarni ishlab chiqdi. U o'zbek falsafasida ko'plab klassik metodlarni yangilab, ularni zamonaviy ijtimoiy-ijtimoiy jarayonlarga tatbiq qildi. Uning yondoshuvlarining ijtimoiy fikrga qo'shgan

hissasi ayniqsa jamiyatni rivojlantirishdagi yangi imkoniyatlarni yaratishda o'zining ahamiyatini ko'rsatdi.

XULOSA

Ibrohim Mo'minovning qarashlari o'zbek jamiyatida yangi ilmiy izlanishlarni kiritib, o'zbek tafakkurining rivojlanishiga qo'shgan hissasini yanada oshirdi. Uning falsafiy qarashlari ijtimoiy hayotni yaxshilash va unga yangicha yondoshuvlarni kiritish uchun zamonaviy ilm-fan va tafakkur tizimlarini joriy etdi. Shuningdek, Mo'minovning falsafasi o'zbek falsafasida ijtimoiy jarayonlarni tahlil qilishda yangi imkoniyatlarni ochib berdi va o'zbek tafakkurida ilmiy metodologiyalarni rivojlantirishga xizmat qildi. Ibrohim Mo'minovning falsafiy yondoshuvlarining o'zbek falsafasidagi o'rni juda katta. Uning metodologik yangilanishlari, yangi tafakkur tizimlari va ilmiy izlanishlari o'zbek ijtimoiy fikrining rivojlanishida muhim rol o'ynadi. Mo'minov o'zbek tafakkurida yangi paradigmalarning shakllanishiga turtki berdi va o'zbek falsafasini zamonaviy ilm-fan bilan uyg'unlashtirdi. Uning qarashlari nafaqat ilmiy, balki ijtimoiy va siyosiy jarayonlarga ham ta'sir ko'rsatdi. Mo'minovning falsafiy g'oyalari hozirgi kunda ham o'zbek ijtimoiy fikrining rivojlanishiga katta hissa qo'shmoqda.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Mo'minov, I. (1992). *O'zbek falsafasining metodologik asoslari*. Toshkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi nashriyoti.
2. Tursunov, A. (2015). *Ibrohim Mo'minov va zamonaviy falsafa*. Toshkent: O'zbekiston Yozuvchilar Uyushmasi nashriyoti.
3. Xayitov, S. (2019). *Mo'minovning falsafiy metodologiyasi va uning o'zbek ijtimoiy fikriga ta'siri*. O'zbek tafakkuri, 6(4), 33-40.
4. Azimov, B. (2017). *Ibrohim Mo'minov va o'zbek ijtimoiy fikrining yangilanishi*. O'zbek falsafasi jurnali, 9(2), 58-65.
5. Rahmonov, N. (2018). *I